

Controleer even de controleur

Tegenwoordig komt er geregeld een controleur of inspecteur op je bedrijf. Wie zal dat nu weer zijn? Wat zal hij of zij dit keer vragen? Wat zal ik nu weer moeten doen? Moet ik voor hen heel de dag tijd maken? Wat mogen ze doen? Moet ik ze koffie geven?

ADMINISTRATIE

■ Geert Storme, Beroepswerking

Wie zal dat nu weer zijn?

Vanzelfsprekend moet je de identiteit kennen van al wie op je bedrijf komt. Een goede huisvader heeft de plicht om bezorgd te zijn over zijn goederen, dieren en materieel. Wie daarover vragen komt stellen, zal moeten aantonen dat hij legitiem of volgens de wet een controle op je bedrijf mag uitvoeren. Als de controleur dit niet spontaan doet, doe je er goed aan om zelf naar zijn legitimatiekaart te vragen. Heeft hij/zij de kaart wel bij? Is die kaart geldig of al vervallen?

De wet omschrijft de modaliteiten van deze kaart. De Vlaamse regering legde op 10 juli 2008 (zie hiernaast) voorschriften vast die gevolgd moeten worden door alle Vlaamse administraties die een controle komen uitvoeren voor milieu, mest, natuur, bos en water. Voor de federale wetgeving – zoals voedselveiligheid, belastingen en tewerkstelling – zijn er gelijkaardige voorschriften. Sommige controleurs kan je goed herkennen omdat ze een uniform dragen – bijvoorbeeld de lokale politie en inspecteurs van het Agentschap Natuur en Bos. Omdat je toch mensen over de vloer kan krijgen die zich met valse papieren aanmelden, moet dus je altijd hun kaart vragen.

Wat zal hij nu weer vragen?

Iedere wet en ieder reglement bevat altijd enkele artikelen die het toezicht en de controle op de toepassing van die wet of dat reglement regelen. Zo zijn er in Vlaanderen heel wat controleurs op stap. Soms heb je de indruk dat de overheid een heel leger inzet voor een controle op de ene wetgeving en dat je nooit iemand ziet voor de controle op een andere wetgeving.

De controleur die zijn legitimiteit bewijst, controleert dus de toepassing van een welbepaalde wetgeving. Zo zal de controleur van het Agentschap Bos en Natuur geen documenten kunnen opvragen die te maken hebben met je aangifte van inkomsten. Of een inspecteur van het FAVV heeft zich niet te moeien met de toepassing van de milieuwetgeving op je bedrijf, tenzij de reglementering op de voedselveiligheid het uitdrukkelijk vermeldt. Dat moet hij dan ook kunnen aantonen.

Wat zal ik nu weer moeten doen?

De controleur kan jou vragen stellen en jij zal moeten antwoorden. Moet dat direct en onverwijld gebeuren? Neen, je hoeft je niet te onderwerpen aan een kruisverhoor; maar wie niet antwoordt, zet zich op achterstand bij een latere verdediging. Je hebt het recht om je te laten bijstaan door een advocaat of een raadsman.

De controleur kan je vragen om documenten voor te leggen. Kan je dat niet, dan wordt verondersteld dat je ze niet hebt. Moet je ze onmiddellijk en onverwijld kunnen tonen? Als je ze niet meteen kan tonen, dan heb je wel een goede uitleg nodig

– verwijzen naar je echtgenote die niet thuis is, is bijvoorbeeld geen goede reden. Jij bent aanspreekbaar als verantwoordelijke van je bedrijf en je wordt verondersteld je administratie onder de knie te hebben. Het kan wel gebeuren dat bepaalde documenten bij je boekhouder zijn; je mag de gevraagde documenten dan achteraf bezorgen, binnen een redelijke termijn.

De controleur kan je vragen om bepaalde handelingen te doen: een staldeur of een deksel openen of helpen bij het controleren van het oormerk van een dier. Je weigert dat best niet, anders kan hij noteren dat je niet wilt meewerken aan zijn onderzoek. Indien je redenen hebt om je medewerking te weigeren, dan laat je die best noteren op het inspectieverslag of in het proces-verbaal.

De controleur kan je een aanmaning geven. Die volg je best binnen een redelijke termijn op, want een aanmaning is zo goed als een bevel. Als blijkt dat je die aanmaningen niet kunt opvolgen, dan moet je een goede uitleg hebben.

De controleur kan ook vaststellingen doen. Hij zal die noteren in een verslag of in een proces-verbaal. Hij kan ook een vooraf opgestelde checklist afvinken. Je vraagt best een kopie van dit verslag of maakt een afspraak om die kopie te krijgen.

De controleur kan je vragen om een verklaring af te leggen. Je kan ervoor kiezen om geen verklaring af te leggen, maar weet dat je dan een kans laat liggen om jouw versie van de feiten ondubbelzinnig duidelijk te maken. Je kan hem ook vragen om je eigen en bijkomende verklaring te noteren en dan moet hij dat doen. Het is jouw recht en hij mag het niet negeren.

Moet ik voor een controleur de hele dag vrijhouden?

In principe moet je altijd beschikbaar zijn voor de controleur, maar redelijkheid en begrip vormen de basis voor een goede verstandhouding. Misschien komt de controleur net toe als jij klaarstaat om met je loonwerker, vrienden, burens en kennissen je maïs te oogsten. Of misschien wilde je net naar een begrafenis vertrekken. Uitvluchten blijven uitvinden, haalt op termijn ook niets uit. Je maakt jezelf verdacht en zet de controleur ertoe aan om met versterkte moed een tweede maal te komen.

Wat mag de controleur doen?

Het FAVV heeft voor zijn controleurs een code opgesteld. Deze code is een inspiratiebron voor alle controleurs van alle diensten. Het gaat dan over hun verplichtingen om zich correct aan te melden, zich juist te gedragen, een toelichting te geven, rekening te houden met familiale omstandigheden, beleefd te blijven, discretie te bewaren, geen geschenken te aanvaarden, correcte kledij te dragen en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen.

We herinneren eraan dat je een controleur de toegang tot een bedrijfslokaal niet mag weigeren – overdag niet en 's nachts niet.

Sommige controleurs kan je goed herkennen als ze je erf betreden.

Moet ik de koffie uitschenken?

Je bent niet verplicht om koffie te presenteren, natuurlijk niet. Maar het geeft je wel de tijd om de controleur zijn legitimatiebewijs te laten tonen of om er een kopie van te nemen. Je kan je in die tijd ook wat kalmeren en je mentaal een beetje voorbereiden op de vragen die zullen komen. Hetzelfde geldt ook voor de controleur, want een controle start altijd beter in een niet-gespannen sfeer.

Tot slot

Het is geen schande als je een controlebezoek krijgt. Het bezoek start best met een legitieme kennismaking en het moet voor beide partijen correct en waardig verlopen. Alle onderzoekshandelingen én alle documenten die je voorlegt, moeten te maken hebben met de wetgeving waarvan de toepassing wordt gecontroleerd.

Laat je eigen verhaal van de feiten of je

antwoorden op de gestelde vragen noteren op het proces-verbaal. Je hebt recht op een kopie. Bij nalezing ervan kom je misschien tot de conclusie dat bepaalde verklaringen tot een verkeerde interpretatie kunnen leiden. Je Dienstbetoonaconsulent is ter beschikking voor het nalezen.

Je hebt het recht om achteraf een bijkomende verklaring op te sturen naar de controleur of zijn diensthoofd. Let er wel op dat iedere verklaring 'in rechte' gebruikt kan worden – dus zowel ter ondersteuning van jouw visie, als ten nadele van jouw verdediging.

Het proces-verbaal wordt dan het basisstuk voor de rechter. Deze rechter moet dan als buitenstaander oordelen of je dossier geseponeerd mag worden (het wordt terzijde gelegd en jij wordt niet vervolgd) of dat er een uitspraak met een sanctie moet volgen. ■

Wat zegt de wet?

De Vlaamse regering heeft de volgende voorschriften vastgelegd voor de legitimatiekaarten van personeelsleden van de Vlaamse overheid belast met inspectie of controle (voor alle wetgeving waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd is).

- Het hoofd van de entiteit, raad of instelling reikt aan de personeelsleden een legitimatiekaart uit die maximaal tien jaar geldig is.
- Deze kaart is 85 mm breed en 54 mm hoog, ze is van plastic, heeft afgeronde hoeken en bevat ten minste de volgende vermeldingen.

Op de voorzijde

- het opschrift 'Legitimatiekaart'
- het logo van de Vlaamse overheid
- links een pasfoto (20 mm op 30 mm) van de houder, met het zegel van de Vlaamse overheid
- rechts de identificatiegegevens van de houder (voornaam, achternaam, functie en entiteit, raad of instelling)

Op de achterzijde

- 'Toezichthouder op' en een verwijzing naar de reglementering die de houder belast met de inspectie- of controlebevoegdheid
- 'Deze kaart is geldig tot' en de vervaldatum van de kaart
- de voornaam, achternaam, functie en handtekening van het hoofd van de entiteit, raad of instelling

De kaart kan ook vermelden dat de houder van de kaart een agent of officier is van de gerechtelijke politie of hulpofficier van de procureur des konings. Ze kan ook vermelden dat de politiediensten verzocht worden om de houder van de kaart hulp en bescherming te bieden bij het uitoefenen van zijn bevoegdheid.

Bij gebrek aan plaats op deze pagina, vind je de overige illustraties op het ledengedeelte van www.boerenbond.be.

